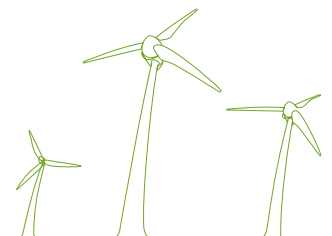

**OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
13.8.2014**

**HALSUAN ITÄISTEN
TUULIVOIMAPUISTOJEN OSAYLEISKAAVA**

Tuulivoimaosayleiskaavan vireilletulon yhteydessä laaditaan MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) esitellään kaavan laatimisessa noudatettavat osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelmät. Suunnitelmassa kerrotaan myös kaavoituksen päätavoitteet, suunnittelun eteneminen ja alustava aikataulu. Lisäksi osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kuvataan kaavan yhteydessä laadittavat selvitykset ja vaikutusten arvioinnit. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa suunnitteluprosessin kuluessa.

OSAYLEISKAAVAN SISÄLTÖ

Halsuan Tuulivoima Oy suunnittelee Halsuan itäosiin tuulivoimapuistoaluetta, jossa on yhteensä enintään 63 tuulivoimalaa. Tuulivoimaloiden alustava kokonaiskorkeus on enintään 226 metriä.

Tuulivoimaloiden sijoitussuunnittelu tehdään osana hankesuunnittelua osayleiskaavoituksen alkuvaiheessa. Tuulivoimalaitosten sijaintiin vaikuttavat luonnonolosuhteet, melu- ja varjostusanalyysit sekä voimalaitosvalmistajasta riippuvat voimaloiden väliset minimietäisyydet optimaalisen tuotannon varmistamiseksi. Alueella suoritetaan tuulimittaukset, joiden tuloksien avulla voidaan varmistua tuulivoimalaitosten tarkoituksenmukaisesta sijoittelusta.

TUULIVOIMAPUISTOJEN SUUNNITTELUALUEIDEN SIJAINNIT

Halsuan itäisten tuulivoimapuistojen suunnittelualue sijaitsee noin 12 kilometriä Halsuan keskustaajamasta itään. Muut lähialueen keskustaajamat ovat Lestijärvi (noin 5 km itään), Perho (noin 20 km etelään), Reisjärvi (noin 20 km itään), Toholampi (noin 28 km pohjoiseen), Veteli (noin 29 km länteen) ja Kaustinen (noin 34 km itä-luoteeseen). Suunnittelualueen läpi kulkee seututie 751 (Lestijärventie). Suunnittelualueen raja noudattaa idässä Lestijärven kunnanrajaa ja pohjoisessa Kokkolan kaupunginrajaa. Alueen pohjoisosiin päästään seututieltä lähteviä Näätänmaantietä, Lullontietä ja Ahvenlammentietä pitkin. Alueen keskiosiin päästään seututieltä 751 sekä siltä kääntyviä Ärmätintietä ja metsäteitä pitkin. Alueen eteläosiin päästään Hautakoskentieä ja Harjunpääntietä pitkin. Molemmat tiet menevät suunnittelualueen läpi. Hautakoskentie lähtee seututieltä 751 ja Harjunpääntie taas Hautakoskentieltä.

SUUNNITTELUN TAVOITTEET

Halsuan Tuulivoima Oy on tehnyt aloitteen Halsuan itäisten tuulivoimapuistojen osayleiskaavan laadinnasta Halsuan kunnalle. Kunnanhallitus on 5.3.2014 kokouksessaan hyväksynyt aloitteen ja päättänyt osayleiskaavan käynnistämisestä. Osayleiskaavan tavoitteena on mahdollistaa suunnitellun tuulivoimapuistoalueen rakentaminen. Tuulivoimapuistot muodostuvat tuulivoimaloiden lisäksi niitä yhdistävistä rakennus- ja huoltoteistä.

Osayleiskaavan suunnittelun tavoitteena on toteuttaa tuulivoimapuistoalueen rakentaminen luonnonympäristön ominaispiirteet ja ympäristövaikutukset huomioon ottaen sekä lieventää rakentamisesta mahdollisesti aiheutuvia haitallisia vaikutuksia.

Osayleiskaava laaditaan siten, että sitä on mahdollista käyttää tuulivoimaloiden rakennuslupien perusteena MRL:n 77a §:n mukaisesti. Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena ja sen hyväksyy Halsuan kunnanvaltuusto.

Halsuan itäisten tuulivoimapuistojen tavoitteena on osaltaan edistää ilmastopoliittisia tavoitteita, joihin Suomi on sitoutunut. Tuulivoiman osalta tavoitteena on nostaa tuulivoiman asennettu kokonaisteho Suomessa 2 500 MW:iin vuoteen 2020 mennessä.

Lisäksi osayleiskaavan tavoitteena on ottaa huomioon muut alueita koskevat maankäyttötarpeet sekä suunnitteluprosessin kuluessa muodostuvat tavoitteet.

SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

SUUNNITTELUALUEEN NYKYTILA

Halsuan itäisten tuulivoimapuistojen suunnittelualueet ovat pääosin metsätalouskäytössä. Suunnittelualueella on kattava metsäautotieverkosto.

Suunnittelualue sijaitsee noin 140–170 metriä merenpinnan yläpuolella. Alueelle sijoituu pääosin karuja talousmetsäalueen metsäluontotyyppisiä, ojitettuja turvemaita sekä suoalueita. Alueella on myös peltoalueita sekä muutama lampi.

Suunnittelualueella ei sijaitse tunnettuja muinaismuisto- tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita. Lähin muinaisjäänös (Kirkonkylä/Kusiasneva) sijaitsee noin 4,3 kilometriä suunnittelualueesta koilliseen. Lähin valtakunnallisesti merkittävä kohde (RKY 2009) on Halsuan kirkko ja kirkonseutu (noin 12,5 km suunnittelualueesta länteen). Halsuan kirkko on myös kirkkolailla suojeltu rakennus. Suunnittelualueen ympäristössä on myös kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti tai seudullisesti tärkeitä alueita. 10 km säteellä suunnittelualueesta sijaitsevat Lestijärven kulttuurimaisema (noin 2,5 km itään), Töppösenluolikko (noin 6 km länteen) ja Penninkijoki-Hangasneva-Säästöpiirineva (noin 6,3 km etelään). Lähin kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue on Lestijokilaakso Kannuksessa ja Toholammilla (noin 10 km pohjoiseen).

Suunnittelualueella ei sijaitse luonnonsuojelualueita. Lähimmät luonnonsuojelualueet ovat Kotkanneva ja Pikku-Koppelon metsät noin 0,2 km suunnittelualueesta luoteeseen, Linjalamminkankaan vanhojen metsien suojelualue noin 1,2 km suunnittelualueesta etelään ja Linjasalminnevan-Tynnyrinevan soidensuojelualue noin 1,4 km suunnittelualueesta kaakkoon.

Suunnittelualueen pinta-ala on noin 51 km². Halsuan kunta on vuokrannut maa-alueet yksityisiltä maanomistajilta tuulivoiman rakentamistarkoituksessa ja luovuttanut ne edelleen Halsuan Tuulivoima Oy:lle.

VALTAKUNNALLISET ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEET

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Alueidenkäyttötavoitteet tulee ottaa huomioon ja niitä tulee edistää myös kuntien kaavoituksessa.

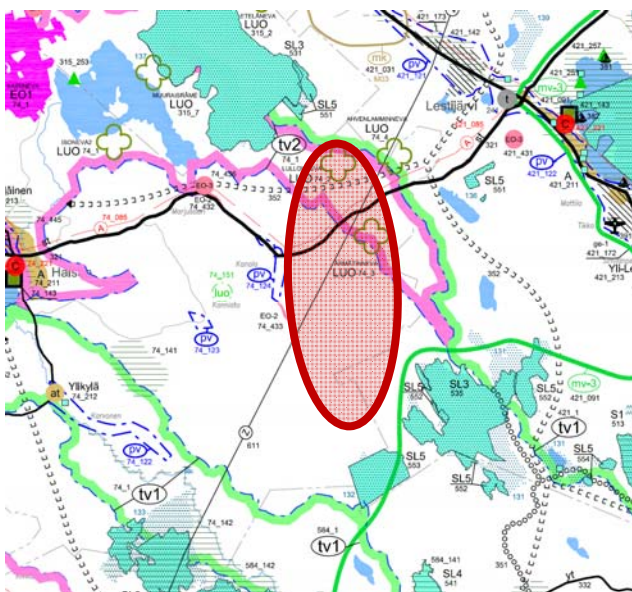
Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa esitetään periaatteellisia linjauksia sekä velvoitteita ja ne on ryhmitelty kokonaisuuksiin asiasisällön perusteella. Halsuan itäisten tuulivoimapuistojen osayleiskaavaa koskevia yleis- ja erityistavoitteita on esitetty VAT:in toimivia yhteysverkostoja ja energiahuoltoa koskevassa kohdassa. Niiden mukaisesti:

- Alueidenkäytössä turvataan energiahuollon valtakunnalliset tarpeet ja edistetään uusiutuvien energialähteiden hyödyntämismahdollisuuksia.
- Alueidenkäytön suunnittelussa on turvattava lentoliikenteen nykyisten varalaskupaikkojen ja lennonvarmistusjärjestelmien kehittämismahdollisuudet sekä sotilas-ilmailun tarpeet.

- Tuulivoimalat on sijoitettava ensisijaisesti keskitetysti useamman voimalan yksiköihin.
- Yhteys- ja energiaverkostoja koskevassa alueiden käytössä ja alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon sään ääri-ilmiöiden ja tulvien riskit, ympäröivä maankäyttö ja sen kehittämistarpeet sekä lähiympäristö, erityisesti asutus, arvokkaat luonto- ja kulttuurikohteet ja -alueet sekä maiseman erityispiirteet.

KESKI-POHJANMAAN MAAKUNTAKAAVA

Kuva 1. Ote Keski-Pohjanmaan maakuntakaavasta. Suunnittelualan sijainti on osoitettu punaisella.

Suunnittelualueelle on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (132/99) mukainen Keski-Pohjanmaan yhdistelmämaakuntakaava, jonka 1. vaihekaava on vahvistettu ympäristöministeriössä 24.10.2003, 2. vaihekaava 29.11.2007 ja 3. vaihekaava 8.2.2012.

Voimassa olevassa maakuntakaavassa ei ole osoitettu sisämaahan sijoituvia tuulivoimapuistoalueita.

Suunnittelualan pohjoisosa sijaitsee maakuntakaavaan merkityllä *turvetuotantovyöhyke 2:lla (tv2)*. Sitä koskevan suunnittelumääräyksen mukaan

yleiset turvetuotannon suunnittelumääräykset huomioiden turvetuotannon suunnittelun lähtökohdانا voi olla myös turvetuotannon vesistölle aiheuttaman kokonaiskuormituksen lisääntyminen.

Suunnittelualan läpi kulkee sähköverkkoon liittyvä *pääjohto tai -linja*.

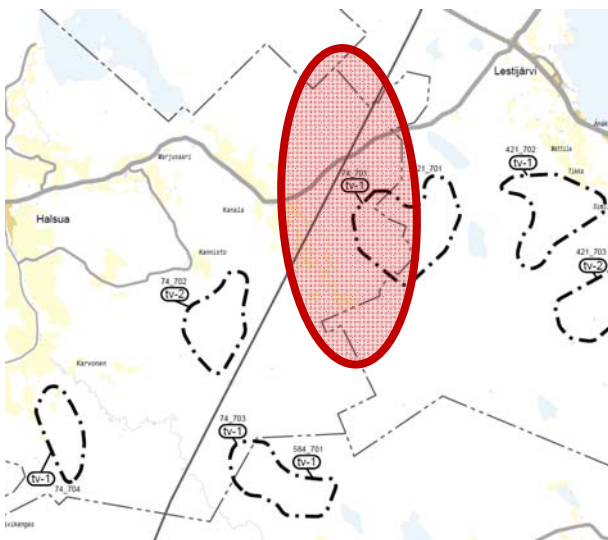
Suunnittelualan keskiosan läpi kulkee maakuntakaavaan merkitty *seututie* ja pohjoisosan halki *moottorikelkkailun runkoreitin yhteystarve*.

Suunnittelualueelle on merkitty kaksi *luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää suoaluetta*. Niitä koskevan suunnittelusuosituksen mukaan *alueen maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa niin, että tuetaan alueen luontoarvojen säilymistä kuitenkin siten, että säilyttävät toimet eivät ole maanomistajalle kohtuuttomia*.

Alueelle ei ole maakuntakaavassa osoitettu muita aluevarausmerkintöjä.

Suunnittelualan länsipuolelle on maakuntakaavaan merkitty *tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue*. Maakuntakaavaan on merkitty myös luonnonsuojelualueita sekä suunnittelualan pohjois- että etelä- ja kaakkoispuolille. Osa alueista on *soidensuojeluohjelman mukaan perustettuja tai perustettavaksi tarkoitettuja luonnonsuojelualueita (SL3)* ja osa *vanhojen luonnonmetsien suojeluohjelman mukaan perustettuja tai perustettavaksi tarkoitettuja luonnonsuojelualueita (SL5)*.

KESKI-POHJANMAAN MAAKUNTAKAAVAN IV VAIHEKAAVA

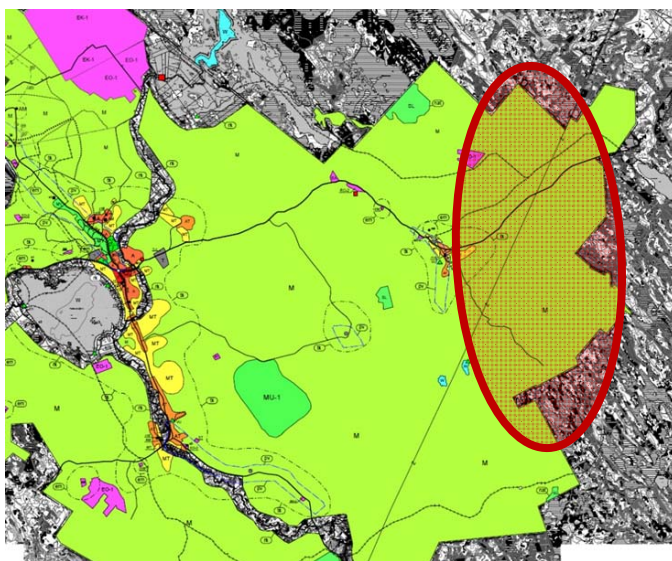

Kuva 2. Ote Keski-Pohjanmaan maakuntakaavan IV vaihekaavaluonnoksesta. Suunnittelualueen sijainti on osoitettu punaisella

Keski-Pohjanmaan liitossa on aloitettu 4. vaihemaakuntakaavan valmistelu. Kaava tulee käsittelemään seudullisesti merkittävän tuulivoiman sijoittumista Keski-Pohjanmaan maakunnassa. Kaavan lähtökohtana toimii Pohjois-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan manneralueen tuulivoimaselvitys. Esiselvityksessä on tutkittu tuulivoiman sijoittumisperiaatteita ja mahdollisuuksia esittää tuulusuusrajan arvon perusteella parhaiten tuulivoimatuotannolle soveltuvia alueita.

IV vaihekaavan luonnoksessa suunnittelualueen itäosiin Halsuan ja Lestijärven kunnanrajan molemmiin puolin on merkitty *Pohjois-Pohjanmaan ja Keski-Pohjanmaan manneralueen tuulivoimaselvitykseen perustuva tuulivoimaloiden alue (tv-1)*. Merkinällä on osoitettu tuulivoiman tuotantoon soveltuvat alueet vähintään kymmenen voimalan suuruisille tuulivoimapuistoille. Niitä koskevan suunnittelumääräyksen mukaan *tuulivoimaloiden suunnittelussa on otettava huomioon rakentamisen vaikutukset lomatuotantoon, suurteollisuuteen, ammattikalastukseen, maisemaan, linnustoon ja muuhun elämistöön (erityisesti kalastoon), vedenalaiseen luontoon ja vedenalaiseen kulttuuriperintöön (selvittäen vedenalaisten muinaisjäännösten inventointitarve) sekä pyrittävä lievittämään niihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia. Tuulivoimaloiden sijoittamisessa tulee huomioida puolustusvoimien harjoitustoiminnan edellytykset, lentoturvallisuus, laiva- ja veneväylät sekä niiden turvalaitteet.*

YLEIS- JA ASEMAKAAVAT

Kuva 3. Ote Halsuan yleiskaavasta 2020.

Lestijärven itäisten tuulivoimapuistojen osayleiskaava-alueella on voimassa Halsuan yleiskaava 2020. Suunnittelualue on Halsuan yleiskaavassa 2020 merkitty lähes kokonaan *maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M)*. Suunnittelualueelle on kaavassa merkitty myös yksi *nykyinen turpeenottoalue (EO-1)*.

Halsuan Tuulivoima Oy on tehnyt aloitteen Halsuan yleiskaavan tuulivoimarakentamista käsittelevän 1. vaihekaavan laadinnasta Halsuan kunnalle. Kunnanhallitus on 11.3.2014 kokouksessaan hyväksynyt aloitteen ja päättänyt vaihekaavan käynnistämisestä. Halsuan koko kunnan kattavan yleiskaavan 1. vaihekaava on tullut vireille kaavoituskatsauksessa 2014. Tämän

osayleiskaavan merkinnät määräyksineen siirretään vahvistettavaan Halsuan yleiskaavan 1. vaihekaavaan.

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa. Lähin asemakaava löytyy Halsuan kirkonkylästä noin 12 kilometriä suunnittelualueesta länteen.

SELVITYKSET JA VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Vaikutusten arviointi on osa tuulivoimarakentamisen suunnittelua. Merkittävien tuulivoimahankkeiden ympäristövaikutukset arvioidaan YVA -lain mukaisessa menettelyssä. Halsuan itäisten tuulivoimapuistojen osayleiskaavan voimalamäärät ja laajuus edellyttävät Ympäristön vaikutusten arviointi (YVA) -menettelyä. Päätös YVA -menettelyn tarpeesta tehdään aina tapauskohtaisesti. YVA -menettelyn yhteydessä tehdään seuraavat selvitykset:

- luontoselvitykset
- maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys
- melu- ja varjostusselvitykset
- arkeologinen inventointi

Lisäksi selvitetään mm. osayleiskaavan vaikutukset asumisen olosuhteisiin, metsätalouteen, marjastukseen ja metsästykseen, elinkeinoihin ja talouteen sekä sosiaaliset vaikutukset. Vaikutusten arvioinnissa selvitetään myös kansalaisten ja muiden osallisten näkemykset.

Selvitettävät vaikutukset määritellään tarkemmin ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) yhteydessä. Vaikutusten selvittäminen perustuu alueelta käytössä oleviin perustietoihin, alueella suoritettuihin maastokäynteihin, osallisilta saataviin lähtötietoihin, lausuntoihin ja huomautuksiin sekä laadittavien suunnitelmien ympäristöä muuttavien ominaisuuksien analysointiin.

Jos erillistä YVA -menettelyä ei edellytetä, tehdään vastaavat ympäristö- ja luontoselvitykset kaavoituksen yhteydessä ja YVA -menettelyä suppeammassa muodossa.

Vaikutusten selvittämisen tarkoituksena on jo suunnittelun aikana saada tietoa suunnitteluratkaisujen merkityksestä ja siten parantaa lopullisen suunnitelman laatua.

OSALLISTUMINEN JA VUOROVAIKUTUS

OSALLISET

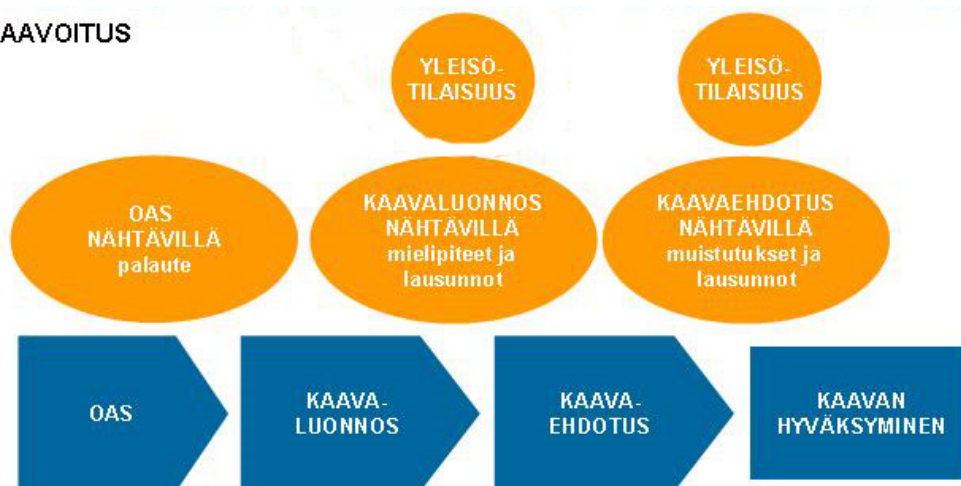
Osallisia ovat

- kiinteistönomistajat
- ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin valmisteilla oleva kaava saattaa olennaisesti vaikuttaa:
  - kaavan vaikutusalueen asukkaat, yritykset ja elinkeinonharjoittajat, virkistysalueiden käyttäjät, kaavan vaikutusalueen maanomistajat ja haltijat
- viranomaiset, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:
  - kunnan hallintoelimet ja lautakunnat
  - naapurikunnat
  - Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY), Keski-Pohjanmaan liitto, Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren alueen pelastuslaitos, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston (AVI), Liikennevirasto, Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi, Museovirasto, Keski-Pohjanmaan maakuntamuseo, Puolustusvoimat

- yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:
  - asukkaita edustavat yhteisöt kuten kotiseutu- ja asukasyhdistykset sekä kylätöimikunnat
  - tiettyä intressiä tai väestöryhmää edustavat yhteisöt, kuten luonnonsuojelu- ja rakennusperintöyhdistykset; Halsuan metsästysseura ry, Keski-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys
  - elinkeinonharjoittajia ja yrityksiä edustavat yhteisöt
  - muut paikallisella tai alueellisella tasolla toimivat yhteisöt kuten tienhoitokunnat ja vesiensuojeluyhdistykset
  - erityistehtäviä hoitavat yhteisöt tai yritykset kuten energia- ja vesilaitokset; Findgrid Oyj, Finavia Oyj, Halsuan Energia Oy, Halsuan Vesi Oy.

OSALLISTUMINEN

OSAYLEISKAAVOITUS

Kuva 3. Yleiskaavoituksen vaiheet sekä osallistumismahdollisuudet.

Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (MRL 62 §). Osallisilla on myös mahdollisuus esittää neuvottelun käymistä osallistumis- ja arviointisuunnitelman riittävydestä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ennen kaavaehdotuksen nähtäville asettamista (MRL 64 §).

SUUNNITTELU- JA PÄÄTÖKSENTEKOVAIHEET JA AIKATAULU

KAAVOITUKSEN VIREILLE TULO JA OAS (ELOKUU 2014)

Osayleiskaava on tullut vireille kunnanhallituksen päätöksellä 13.8.2014. Osayleiskaavan vireilletulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolosta ilmoitetaan paikallisessa sanomalehdessä sekä Halsuan kunnan ilmoitustaululla ja internet-sivuilla. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa kaavoitusprosessin aikana.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) asetetaan nähtäville, jolloin osallisilla ja kunnan asukkailla on mahdollisuus esittää mielipiteensä siinä esitetyistä osallistumis- ja vuorovaikutusmenetelmistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Osayleiskaavasta järjestetään ensimmäinen viranomaisneuvottelu.

OSAYLEISKAAVAN LUONNOSVAIHE (ELOKUU 2014 – JOULUKUU 2014)

Osayleiskaavan luonnosaineisto asetetaan nähtäville mielipiteiden esittämistä varten. Halsuan kunnanhallitus päättää luonnoksen asettamisesta nähtäville. Nähtäville asettamisesta tiedotetaan julkisesti ja nähtävilläolon yhteydessä järjestetään tiedotus- ja keskustelutilaisuus. Osallisilla ja kuntalaisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä nähtävilläoloaikana kaavaluonnoksesta kirjallisesti tai suullisesti. Kaavaluonnos on tavoiteaikataulun mukaan nähtävillä loka-marraskuussa 2014. Luonnoksesta pyydetään myös lausunnot viranomaisilta. Saatu palaute käsitellään koosteeksi. Osayleiskaavasta järjestetään luonnosvaiheessa toinen viranomaisneuvottelu.

OSAYLEISKAAVAN EHDOTUSVAIHE (TAMMIKUU 2015 – MAALISKUU 2015)

Osayleiskaavaehdotus valmistuu alustavan aikataulun mukaan helmikuussa 2015 ja asetetaan nähtäville arviolta maaliskuussa 2015. Halsuan kunnanhallitus päättää ehdotuksen nähtäville asettamisesta 30 päivän ajaksi.

Osayleiskaavan nähtävillä olosta ilmoitetaan julkisesti. Kuntalaisilla ja osallisilla on oikeus tehdä muistutus kaavaehdotuksesta. Ehdotusvaiheessa ulkopaikkakuntalaisille kaava-alueen maanomistajille tiedotetaan postitse kunnassa tiedossa olevien osoitteiden mukaisesti. Muistutus on toimitettava kirjallisena Halsuan kunnanhallitukselle ennen nähtävillä olon päättymistä.

Osayleiskaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot viranomaisilta.

OSAYLEISKAAVAN HYVÄKSYMISVAIHE (MAALISKUU 2015 – HUHTIKUU 2015)

Kaavaehdotuksesta annettuihin muistutuksiin ja lausuntoihin annetaan perustellut vastineet. Halsuan kunnanvaltuusto hyväksyy osayleiskaavan. Osayleiskaavan hyväksymispäätöksestä ilmoitetaan. Tavoitteena on saada kaava vahvistetuksi kesään 2015 mennessä.

YHTEYSTIEDOT

Osayleiskaavan valmistelusta saa lisätietoja kunnan internet-sivuilta www.halsua.fi sekä seuraavilta henkilöiltä:

Halsuan kunta
Kauppisentie 5, 69510 Halsua

Jari Penttilä
Kunnanjohtaja
puh. 040 680 2202
jari.penttila@halsua.fi

FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy
Hallituskatu 13 – 17 D, 90100 Oulu

Kai Tolonen
Vastaava kaavoittaja
Arkkitehti SAFA, LuK
puh. 044 771 8419
kai.tolonen@fcg.fi

Janne Tolppanen
Maankäytön suunnittelija
Arkkitehti
puh. 044 278 7307
janne.tolppanen@fcg.fi

Tuulivoimapuistohankkeesta lisätietoja saa hankkeesta vastaavalta Halsuan Tuulivoima Oy:ltä:

Halsuan Tuulivoima Oy
Valtakatu 34, 69100 Kannus

Aki Simunaniemi
Puheenjohtaja
puh. 044 504 6190
myynti@ev-windpower.fi

